ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

zo 16. októbra 2008 *

Vo veci C-313/07,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Juzgado de lo Mercantil n° 3 de Barcelona (Španielsko) z 26. júna 2007 a doručený Súdnemu dvoru 5. júla 2007, ktorý súvisí s konaním:

Kirtruna SL,

Elisa Vigano

proti

Red Elite de Electrodomésticos SA,

Cristina Delgado Fernández de Heredia,

* Jazyk konania: španielčina.

Sergio Sabini Celio,

Miguel Oliván Bascones, ako správcom konkurznej podstaty spoločnosti Red Elite de Electrodomésticos SA**,**

Electro Calvet SA,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory K. Lenaerts, sudcovia T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász a J. Malenovský (spravodajca),

generálny advokát: Y. Bot,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Kirtruna SL, v zastúpení: J. O. Miret Corretgé, abogado,

— pani Vigano, v zastúpení: M. Morales Sabalete, abogado, a C. Garcia Girbés, procuradora,

— Red Elite de Electrodomésticos SA, v zastúpení: A. Carreño León, abogado, a M. Pradera Rivero, procuradora,

— Tesorería General de la Seguridad Social, v zastúpení: M. Alcaraz García de la Barrera, splnomocnený zástupca,

— španielska vláda, v zastúpení: M. Muñoz Pérez, splnomocnený zástupca,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: J. Enegren a R. Vidal Puig, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 3 a 5 smernice Rady 2001/23/ES z 12. marca 2001 o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa zachovania práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov (Ú. v. ES L 82, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 98).

2 Tento návrh bol podaný v rámci konania o návrhu na vypratanie obchodných priestorov nachádzajúcich sa v meste Sitges, neďaleko Barcelony, ktorý podali spoločnosť Kirtruna SL (ďalej len „Kirtruna“) a pani Vigano, majitelia a prenajímatelia týchto priestorov, proti spoločnosti Red Elite de Electrodomésticos SA (ďalej len „Red Elite de Electrodomésticos“), jej konkurzným správcom a spoločnosti Electro Calvet SA (ďalej len „Electro Calvet“).

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

3 V odôvodnení č. 3 smernice 2001/23 sa uvádza, že: „je potrebné zabezpečiť ochranu zamestnancov pre prípad zmeny zamestnávateľa, najmä postarať sa o to, aby ich práva boli zachované.“

4 Článok 1 ods. 1 písm. a) smernice znie:

„Táto smernica sa vzťahuje na každý prevod podnikov, závodov alebo časť podniku alebo závodu na iného zamestnávateľa v dôsledku právneho prevodu alebo zlúčenia.“

5 Článok 2 smernice 2001/23 stanovuje:

„1. Na účely tejto smernice:

a) ‚prevádzateľom‘ [prevodcom — *neoficiálny preklad*] sa rozumie každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá z dôvodu prevodu v zmysle článku 1 ods. 1 prestáva byť zamestnávateľom vo vzťahu k podniku, závodu alebo časti podniku alebo závodu;

b) ‚nadobúdateľom‘ sa rozumie každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá z dôvodu prevodu v zmysle článku 1 ods. 1 sa stáva zamestnávateľom vo vzťahu k podniku, závodu alebo časti podniku alebo závodu;

…

2. Táto smernica platí bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne pracovnoprávne predpisy týkajúce sa definície pracovnej zmluvy alebo pracovnoprávneho vzťahu.

…“

6 Článok 3 smernice stanovuje:

„Práva a povinnosti prevádzateľa vyplývajúce z pracovnej zmluvy alebo z pracovnoprávneho vzťahu, ktorý existoval ku dňu prevodu, sa z dôvodu tohto prevodu prevedú na nadobúdateľa.

…“

7 Podľa článku 4 ods. 1 smernice:

„Prevod podniku, závodu alebo časti podniku alebo závodu nemôže byť automaticky dôvodom na prepúšťanie z práce zo strany prevádzateľa alebo nadobúdateľa. Toto ustanovenie však nebráni prepúšťaniu, ku ktorému môže dôjsť z hospodárskych, technických alebo organizačných dôvodov zahŕňajúcich zmeny týkajúce sa pracovníkov.“

8 V článku 5 smernice 2001/23 sa uvádza:

„1. Pokiaľ členské štáty nezabezpečia [nestanovia — *neoficiálny preklad*] inak, články 3 a 4 neplatia pre prevody podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov, pri ktorých je prevádzateľ subjektom konkurzného konania alebo iného podobného konania riešiaceho platobnú neschopnosť, ktoré bolo ustanovené v súvislosti s likvidáciou majetku prevádzateľa a ktoré je pod dozorom príslušného verejného orgánu (ktorým môže byť profesionálny odborník vo veciach platobnej neschopnosti, splnomocnený príslušným verejným orgánom).

2. Keď sa články 3 a 4 vzťahujú na prevod počas konkurzného konania, ktoré sa začalo vo vzťahu k prevádzateľovi (bez ohľadu na to, či bolo toto konanie ustanovené v súvislosti s likvidáciou majetku prevádzateľa, alebo nie) a za predpokladu, že takéto konania sú pod dozorom príslušného verejného orgánu (ktorým môže byť profesionálny odborník vo veciach platobnej neschopnosti, ustanovený podľa vnútroštátnych právnych predpisov), môže členský štát zabezpečiť [stanoviť — *neoficiálny preklad*], že:

a) bez ohľadu na článok 3 ods. 1 dlhy prevádzateľa vyplývajúce z akýchkoľvek pracovných zmlúv alebo pracovnoprávnych vzťahov a splatné pred prevodom alebo pred začatím konkurzného konania sa neprevedú na nadobúdateľa za predpokladu, že takého konanie zabezpečí podľa zákona daného členského štátu najmenej takú rovnocennú ochranu, aká je zabezpečená v situáciách, na ktoré sa vzťahuje smernica Rady 80/987/EHS z 20. októbra 1980 o aproximácii právnych predpisov členských štátov vzťahujúcich sa na ochranu zamestnancov v prípade platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa [Ú. v. ES L 283, s. 23; Mim. vyd. 05/001, s. 217)];

…“

Vnútroštátna právna úprava

9 Prevod podniku je upravený v kráľovskom legislatívnom dekréte č. 1/1995 z 24. marca 1995, ktorým sa schvaľuje úplné znenie Zákonníka práce (Estatuto de los Trabajadores, BOE č. 75 z 29. marca 1995, s. 9654), v znení zákona č. 12/2001 z 9. júla 2001 (BOE č. 164 z 10. júla 2001, s. 24890, ďalej len „Zákonník práce“).

10 Článok 44 ods. 1 Zákonníka práce stanovuje:

„Prevod podniku, prevádzkarne alebo samostatnej výrobnej jednotky tohto podniku sám osebe nespôsobuje zánik pracovnoprávneho vzťahu; na nového zamestnávateľa prechádzajú práva a povinnosti predchádzajúceho zamestnávateľa vyplývajúce z pracovnej zmluvy a sociálneho poistenia, vrátane záväzkov súvisiacich s dôchodkovým poistením za podmienok stanovených v osobitnej právnej úprave a vo všeobecnosti všetky záväzky v oblasti doplnkového sociálneho zabezpečenia, ktoré na seba prevzal prevodca podniku.“

11 Podľa článku 57a Zákonníka práce sa však v prípade konkurzného konania uplatnia špecifické podmienky stanovené v zákone č. 22/2003 z 9. júla 2003 o konkurze (Ley Concursal, BOE č. 164 z 10. júla 2003, s. 26905, ďalej len „zákon o konkurze“) v prípade kolektívnej zmeny, pozastavenia alebo zániku pracovných zmlúv a prevodu podniku.

12 Zákon o konkurze pozná dva možné výsledky konania v prípade platobnej neschopnosti, a síce dohodu alebo likvidáciu. Vo fáze likvidácie články 148 a 149 tohto zákona stanovujú rozdielny právny režim podľa toho, či bol vypracovaný a schválený plán likvidácie alebo nie.

13 Podľa článku 149 tohto zákona:

„1. Ak nebol schválený plán likvidácie, alebo prípadne pri aspektoch, ktoré v pláne nie sú upravené, sa úkony likvidácie riadia týmito pravidlami:

a) Všetky podnikateľské priestory, prevádzkarne alebo iné výrobné jednotky produkujúce tovary a služby, ktoré patria dlžníkovi, budú predané ako celok. Po predložení správy správcu konkurznej podstaty však súd môže rozhodnúť, že v záujme veriteľov je vhodnejšie podnik rozdeliť a speňažiť osobitne všetky alebo len niektoré jeho časti. …

2. Keď si hospodársky subjekt po prevode podľa odseku 1 písm. a) zachová svoju identitu v zmysle organizovaného zoskupenia zdrojov, ktorého cieľom je vykonávať hospodársku činnosť, či už hlavnú alebo len vedľajšiu, táto skutočnosť na účely pracovného práva znamená, že ide o prevod podniku. V takom prípade súd môže rozhodnúť, že na nadobúdateľa neprechádza záväzok vyplatiť platy a príspevky, ktoré neboli vyplatené pred predajom podniku a ktoré prevzal Fondo de garantía salarial (záručný mzdový fond) v súlade s článkom 33 Zákonníka práce…“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

14 Red Elite de Electrodomésticos je obchodná spoločnosť, ktorej hlavnou činnosťou je predaj elektrických spotrebičov. V čase pred konaním vo veci samej prevádzkovala spoločnosť viac ako 40 obchodov a zamestnávala viac ako 400 osôb.

15 V roku 2005 podala spoločnosť Red Elite de Electrodomésticos návrh na vyhlásenie konkurzu na Juzgado de lo Mercantil n° 3 de Barcelona. Napriek tomu, že boli vypracované rôzne plány reštrukturalizácie a veriteľom boli navrhnuté dohody, tí ich zamietli.

16 Fáza likvidácie sa tak začala na základe rozhodnutia z 12. júna 2006.

17 Súbežne so začatím likvidácie bolo v uznesení súdu z 12. júna 2006 rozhodnuté o priamom prevode niektorých obchodov a iných prevádzkarní spoločnosti Red Elite de Electrodomésticos na spoločnosť Electro Calvet, ktorá prevzala práva a záväzky vyplývajúce zo zmlúv týkajúcich sa 127 zamestnancov a 27 prevádzkarní a prijala záväzok, že zachová uvedené pracovné zmluvy. V uznesení sa upresňovalo, že speňažovanie sa týka jedine a výhradne aktív spoločnosti v úpadku a že tá zodpovedá za všetky druhy pasív, pričom jediné právne vynútiteľné povinnosti spoločnosti Electro Calvet vyplývajú z prevodu pracovných zmlúv podľa článku 149 zákona o konkurze. Napokon podľa uznesenia bol prevod fungujúcej časti podniku podmienený rešpektovaním práv prenajímateľov dotknutých priestorov v spojení s právami, ktoré toto uznesenie priznalo spoločnosti Electro Calvet a tretím osobám, pokiaľ ide o podnikateľskú činnosť.

18 Kirtruna a pani Vigano sú majiteľmi obchodných priestorov, ktoré sa nachádzajú v Sitges, blízko Barcelony, a ktoré boli prenajaté spoločnosti Red Elite de Electrodomésticos, ktorá ich používala ako sídlo jedného zo svojich obchodov. Tento obchod je súčasťou výrobnej jednotky, ktorá prešla na spoločnosť Electro Calvet v zmysle uvedeného uznesenia z 12. júna 2006, a teda táto spoločnosť prevzala priestory tohto obchodu.

19 V nadväznosti na toto uznesenie Kirtruna a pani Vigano podali na vnútroštátnom súde, ktorý položil prejudiciálnu otázku, návrh na vypratanie z dôvodu neschváleného prevodu nájmu proti Red Elite de Electrodomésticos, jej konkurzným správcom a spoločnosti Electro Calvet. Tvrdia, že v zmysle nájomnej zmluvy sa vyžaduje ich súhlas s prevodom nájmu a že žiaden právny predpis ich neukladá povinnosť akceptovať prevod nájmu na Electro Calvet.

20 Článok 32 zákona č. 29/1994 z 24. novembra 1994 o nájmoch v mestských osídleniach (Ley de Arrendamientos Urbanos, BOE č. 282 z 25. novembra 1994, s. 36129) síce stanovuje všeobecné pravidlo, že nájomca môže previesť zmluvu o nájme obchodných priestorov bez toho, aby bol potrebný súhlas prenajímateľa, avšak uplatnenie tohto ustanovenia je v prípade sporných nájomných zmlúv vylúčené, pretože tie stanovujú, že každý prevod zmluvy musí byť schválený prenajímateľom a že v opačnom prípade má prenajímateľ možnosť zmluvu vypovedať.

21 Vnútroštátny súd usúdil, že ak by vyhovel tomuto návrhu na vypratanie, Electro Calvet by musela opustiť priestory, a teda zanechať svoju činnosť, čo by mohlo viesť k zániku pracovných zmlúv na škodu zamestnancov pracujúcich v danom obchode.

22 V tejto súvislosti sa vnútroštátny súd pýta, aký má smernica 2001/23 vplyv na prevod majetku medzi Red Elite de Electrodomésticos a Electro Calvet.

23 Za daných podmienok Juzgado de lo Mercantil n° 3 de Barcelona rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Je možné sa domnievať, že záruka, v zmysle ktorej na nadobúdateľa, ktorý získal podnik alebo jeho výrobnú jednotku v úpadku, neprejdú záväzky vyplývajúce z pracovných zmlúv alebo pracovnoprávnych vzťahov za predpokladu, že sa v rámci konkurzného konania zabezpečí najmenej ochrana rovnocenná s ochranou zabezpečenou v situáciách, na ktoré sa vzťahujú smernice Spoločenstva, sa vzťahuje jedine a výhradne na záväzky priamo súvisiace s pracovnými zmluvami a pracovnoprávnymi vzťahmi, alebo sa táto záruka v kontexte celkovej ochrany práv zamestnancov a zachovania pracovných miest má vzťahovať aj na zmluvy, ktoré síce nie sú striktne pracovnými zmluvami, ale týkajú sa obchodných priestorov, v ktorých sa rozvíja podnikateľská činnosť, alebo určitých výrobných prostriedkov alebo nástrojov, ktoré sú nevyhnutné na pokračovanie podnikateľskej činnosti?

2. V kontexte tohto zabezpečenia práv zamestnancov môže sudca, ktorý vedie konkurzné konanie a rozhoduje o prevode podniku, poskytnúť nadobúdateľovi podniku záruku, ktorá sa nevzťahuje len na práva vyplývajúce z pracovných zmlúv, ale aj na práva vyplývajúce z iných zmlúv alebo záväzkov spoločnosti v úpadku, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie pokračovania činnosti?

3. Ten, kto v rámci konkurzu nadobudne podnik alebo jeho výrobnú jednotku so záväzkom zachovať všetky pracovné zmluvy alebo ich časť, pričom vstúpi do práv a záväzkov z týchto zmlúv, dostane záruku, že od neho nebude vymáhané alebo nebudú na neho prevedené iné záväzky prevádzateľa vyplývajúce zo zmlúv alebo

vzťahov, do ktorých takto vstúpil, osobitne pokiaľ ide o daňové povinnosti alebo dlhy voči sociálnej poisťovni, alebo práva, ktoré môžu byť vymáhané držiteľmi práv a povinností vyplývajúcich zo zmlúv uzavretých úpadcom a prenesených na nadobúdateľa ako celok alebo v rámci výrobnej jednotky?

4. Skrátka, je možné vykladať smernicu 2001/23, pokiaľ ide o prevod podnikov alebo výrobných jednotiek podnikov, ktorých platobná neschopnosť a likvidácia bola vyhlásená správnymi alebo súdnymi orgánmi, v tom zmysle, že umožňuje nielen ochranu pracovných zmlúv, ale aj iných zmlúv, ktoré majú priamy a bezprostredný vplyv na zachovanie pracovných miest?

5. Napokon, nie je znenie článku 149 ods. 2 zákona o konkurze, pokiaľ ide o prevod podniku, v rozpore s článkom 5 ods. 2 písm. a) smernice 2001/23 v rozsahu, v akom na nadobúdateľa prechádzajú záväzky z pracovnoprávnych vzťahov, ktoré sa vzťahujú na spoločnosť v úpadku alebo v platobnej neschopnosti, najmä čo sa týka dlhov sociálnej poisťovni, ktoré spoločnosť v úpadku ešte neuhradila?“

O prípustnosti

24 Komisia Európskych spoločenstiev a pani Vigano vo svojich pripomienkach vyslovili pochybnosti o prípustnosti prejudiciálnych otázok, ktoré podľa nich nemajú význam pre riešenie sporu vo veci samej.

25 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry konanie zavedené článkom 234 ES je nástrojom spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi, prostredníctvom ktorého Súdny dvor poskytuje týmto súdom výklad práva Spoločenstva, ktorý potrebujú pre riešenie sporov, o ktorých majú rozhodovať (pozri najmä rozsudky zo 16. júla 1992, Meilicke, C-83/91, Zb. s. I-4871, bod 22, a z 5. februára 2004, Schneider, C-380/01, Zb. s. I-1389, bod 20).

26 V rámci tejto spolupráce prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý nesie zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, aby so zreteľom na osobitosti veci posúdil tak potrebu rozhodnutia v prejudiciálnom konaní na vydanie svojho rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Preto, ak sa položené otázky týkajú výkladu práva Spoločenstva, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (rozsudok Schneider, už citovaný, bod 21 a citovaná judikatúra).

27 Z toho vyplýva, že pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Spoločenstva položených vnútroštátnym súdom v právnom a skutkovom rámci, ktorý vymedzí na svoju zodpovednosť a ktorého presnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia ich relevantnosti. Zamietnutie návrhu vnútroštátneho súdu Súdnym dvorom je možné len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Spoločenstva nemá žiadnu súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na to, aby mohol dať užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené (pozri najmä rozsudky z 5. decembra 2006, Cipolla a i., C-94/04 a C-202/04, Zb. s. I-11421, bod 25, ako aj zo 7. júna 2007, van der Weerd a i., C-222/05 až C-225/05, Zb. s. I-4233, bod 22).

28 Komisia v prvom rade spochybnila prípustnosť piatej otázky z dôvodu jej hypotetickej povahy. Keďže sa spor vo veci samej netýka záväzkov prevodcu priamo alebo nepriamo súvisiacich s pracovnými zmluvami, z hľadiska tohto sporu je irelevantné pýtať sa

Súdneho dvora, či článok 5 ods. 2 písm. a) smernice 2001/23 vylučuje také ustanovenie, ako je článok 149 ods. 2 zákona o konkurze, ktorý stanovuje prechod týchto záväzkov na nadobúdateľa.

29 Tento dôvod neprípustnosti sa týka aj tretej otázky. Treťou a piatou otázkou sa totiž vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 5 ods. 2 písm. a) smernice 2001/23 treba vykladať tak, že ak niekto v konkurze nadobudne podnik so záväzkom zachovať pracovné zmluvy dotknutých pracovníkov, pričom vstúpi do práv a záväzkov z týchto zmlúv, toto ustanovenie vyžaduje, aby od neho neboli vymáhané iné záväzky prevodcu vyplývajúce z týchto zmlúv, najmä daňové nedoplatky alebo dlhy voči sociálnej poisťovni.

30 Je vhodné zdôrazniť, že predmetom sporu vo veci samej sú návrhy na vypratanie obchodných priestorov nájomcom. Zo žiadnej z okolností uvedených v spise však nemožno vyvodiť, že vnútroštátny súd prejednáva spor, ktorý sa týka existencie alebo rozsahu prechodu záväzkov týkajúcich sa pracovných zmlúv, ako sú napríklad daňové nedoplatky alebo dlhy voči sociálnej poisťovni.

31 Keďže sa tretia a piata otázka netýkajú právneho vzťahu medzi prenajímateľmi a nájomcami obchodných priestorov, ale prípadného prechodu uvedených záväzkov súvisiacich s pracovnými zmluvami, zjavne nemajú pre riešenie sporu vo veci samej význam.

32 Z toho vyplýva, že tretia a piata otázka sú hypotetické, a teda nie sú prípustné.

33 Po druhé pani Vigano tvrdí, že prejudiciálne otázky sú neprípustné z dôvodu, že vnútroštátny súd správne nevymedzil skutkové okolnosti sporu vo veci samej. Okrem toho nie sú pre tento spor relevantné, pretože smernica 2001/23 sa v predmetnom prípade neuplatní, takže nepredstavuje zásadný podklad pre rozhodnutie. Uvedený spor by mal byť prejednaný výlučne na základe španielskeho práva.

34 V tomto ohľade z judikatúry vyplýva, že prezumpcia relevantnosti prejudiciálnych otázok nemôže byť vyvrátená len tým, že jeden z účastníkov konania vo veci samej popiera určité skutkové zistenia, ktorých presnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať a od ktorých závisí vymedzenie predmetu tohto sporu (rozsudok Cipolla a i., už citovaný, bod 26, ako aj van der Weerd a i., bod 23).

35 V protiklade s tým, čo tvrdí pani Vigano, teda návrh na začatie prejudiciálneho konania nemožno považovať za neprípustný len z toho dôvodu, že vnútroštátny súd vychádzal z nesprávnych zistených skutkových okolností.

36 Aj druhý dôvod neprípustnosti, ktorý uvádza pani Vigano, musí byť zamietnutý. Ako vyplýva z odôvodnenia č. 3 a článku 3 smernice 2001/23, tá sa zameriava na ochranu pracovníkov v prípade zmeny zamestnávateľa, najmä na zachovanie ich práv. Spor vo veci samej sa týka práve prevodu podniku medzi dvoma právnickými osobami, s tým, že tento prevod môže ohroziť situáciu ich zamestnancov.

37 Ak by totiž bola spoločnosť Electro Calvet povinná opustiť sporné priestory v nadväznosti na prevod hospodárskej jednotky Red Elite de Electrodomésticos, mohla by byť nútená ukončiť jej činnosť, čo by mohlo znamenať zánik pracovných

zmlúv na škodu dotknutých zamestnancov. Vzhľadom na cieľ smernice 2001/23 sa situácia v spore vo veci samej nezdá byť zjavne vylúčená z pôsobnosti tejto smernice.

38 Za takýchto okolností nemožno vyhovieť námietke neprípustnosti, ktorú vzniesla pani Vigano a ktorá je založená na nepoužiteľnosti smernice 2001/23 na spor vo veci samej.

O prvej, druhej a štvrtej otázke

39 Týmito otázkami, ktoré je potrebné preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 3 ods. 1 smernice 2001/23 v prípade prevodu podniku vyžaduje zachovanie zmluvy o nájme obchodných priestorov, ktorú uzavrel prevodca podniku s treťou osobou, ak by zrušenie tejto zmluvy mohlo viesť k výpovedi pracovných zmlúv, ktoré prešli na nadobúdateľa.

40 Na úvod treba konštatovať, že napriek odchýlke stanovenej v článku 5 ods. 1 smernice 2001/23 článok 3 tejto smernice má upravovať takú situáciu, o akú ide vo veci samej. Z vnútroštátnej legislatívy totiž vyplýva, že predpisy preberajúce toto ustanovenie sa v zásade vzťahujú na prevod podniku, ak je prevodca subjektom takého istého konkurzného konania ako Red Elite de Electrodomésticos.

41 Znenie článku 3 ods. 1 smernice 2001/23, citované v bode 6 tohto rozsudku, jasne hovorí, že na nadobúdateľa prechádzajú práva a povinnosti, ktoré prevodcovi vyplývali z „pracovnej zmluvy alebo z pracovnoprávneho vzťahu“. Pritom, ako vyplýva z článku 2 ods. 1 tejto smernice, pracovná zmluva alebo pracovnoprávny vzťah v zmysle uvedenej smernice predpokladajú právny vzťah medzi zamestnávateľom a zamestnancom a ich predmetom je úprava pracovných podmienok. Nájomná zmluva zjavne nie je takejto povahy, pretože zakladá právny vzťah medzi prenajímateľom a nájomcom a jej predmetom je úprava podmienok nájmu.

42 Za týchto podmienok je namieste konštatovať, že článok 3 ods. 1 smernice 2001/23 nevyžaduje v prípade prevodu podniku zachovanie zmluvy o nájme obchodných priestorov, ktorú uzavrel prevodca s treťou osobou.

43 Iste, ako bolo uvedené v bode 36 tohto rozsudku, smernica 2001/23 je zameraná na ochranu pracovníkov v prípade zmeny zamestnávateľa, najmä na zabezpečenie zachovania ich práv. Pritom ich pracovnoprávne vzťahy by mohli byť ohrozené za takých okolností, aké sú v spore vo veci samej. V prípade, že nedochádza k automatickému prechodu práv a povinností z nájomnej zmluvy, totiž existuje riziko, že nadobúdateľ podniku bude povinný opustiť priestory, ukončiť svoju činnosť, a teda aj vypovedať pracovné zmluvy dotknutých pracovníkov.

44 Potreba dosiahnuť cieľ ochrany pracovníkov však nemôže zájsť tak ďaleko, že by spochybnila jednoznačné znenie článku 3 ods. 1 smernice 2001/23 a ohrozila práva tretích osôb, ktoré stoja mimo operácie prevodu podniku, tým, že by im bola uložená povinnosť strpieť automatický prechod práv a povinností z nájomnej zmluvy, ktorý smernica zjavne nestanovuje.

45 Tento záver je navyše potvrdený článkom 4 ods. 1 smernice 2001/23. V tomto ustanovení sa uvádza, že prevod podniku sám osebe nie je dôvodom na prepúšťanie zo strany prevodcu alebo nadobúdateľa, nie je však prekážkou prepúšťania z hospodárskych, technických alebo organizačných dôvodov, ktoré so sebou prinášajú zmeny týkajúce sa zamestnancov.

46 Za takých okolností, aké sú v spore vo veci samej, by prípadná výpoveď pracovných zmlúv nebola výlučne dôsledkom prevodu podniku. Bola by spôsobená dodatočnými okolnosťami, ako sú absencia dohody medzi nadobúdateľom a prenajímateľom o novej nájomnej zmluve, nemožnosť nájsť iné obchodné priestory alebo nemožnosť presunúť personál do iných obchodov. Tieto okolnosti je možné kvalifikovať ako hospodárske, technické alebo organizačné dôvody v zmysle uvedeného článku 4 ods. 1.

47 Vzhľadom na uvedené skutočnosti je na prvú, druhú a štvrtú otázku potrebné odpovedať, že článok 3 ods. 1 smernice 2001/23 nevyžaduje v prípade prevodu podniku zachovanie zmluvy o nájme obchodných priestorov, ktorú uzavrel prevodca podniku s treťou osobou, aj keď výpoveď tejto zmluvy môže viesť k zániku pracovných zmlúv, ktoré prešli na nadobúdateľa.

O trovách

48 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny

súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Článok 3 ods. 1 smernice Rady 2001/23/ES z 12. marca 2001 o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa zachovania práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov nevyžaduje v prípade prevodu podniku zachovanie zmluvy o nájme obchodných priestorov, ktorú uzavrel prevodca podniku s treťou osobou, aj keď výpoveď tejto zmluvy môže viesť k zániku pracovných zmlúv, ktoré prešli na nadobúdateľa.

Podpisy